

Anni Herlevi

LL, erikoistuva lääkäri
HYKS, Töölön sairaala
anni.herlevi@hus.fi

Neiti C vai herra A?

Valitse vastauksista omaa reaktiotasi parhaiten kuvaava:

1. Saliisi on tulossa monisairas potilas. Kyseessä on vaativa toimenpide, jossa on suuren verenvuodon riski. Toimenpide tehdään yleisanestesiassa ja olet nähnyt vastaavan tyyppisen leikkauksen kerran aiemmin. Miten toimit?

- A. Et missään nimessä tee mitään ilman, että seniori on salissa mukana koko ajan.
- B. Oletthan siis jo yhden hoitanut, nukuttelu nyt on nukuttelua. Mitä sitä enempää kyselemään, ei kun menoksi.
- C. Kertaat seniorin kanssa tärkeimmät huomiotavat asiat ja sovit soittavasi tarvittaessa.

2. Hoidat salia, kun potilaan verenpaineet alkavat hiipua ja saturaatiokin laskee. Seniorisi tulee sattumalta saliin ja ottaa ohjat. Jäät itse taka-alalle seuraamaan tilannetta...

- A. .. helpottuneena. Onneksi tuli joku joka tietää mitä tekee, päätösten taakka on siirtynyt. Jos hän ei olisi tullut, olisit jo soittanut hänet paikalle.
- B. .. ärsyyntyneenä. Olsit itse pystynyt hoittamaan tilanteen vähintäänkin yhtä hyvin kuin seniorisi. Ainaista päsmäröintiä.
- C. .. mielenkiinnolla. Katsot miten hän hoitaa tilanteen ja päätät keskustella tilanteen jälkeen eri tavoista hoitaa tilannetta, mainio oppimisen paikka.

3. Samalle potilaalle toivotaan keskuslaskimokatetria asetettavaksi leikkauksen lopussa ravitsemusta varten. Aiempien sairauskertomusmerkintöjen perusteella v. jugularikset ovat surkeat ja päätät lähestyä v. subclavian kautta ensimmäistä kertaa, joten:

- A. Luet aiheesta kaiken, minkä käsiisi saat. Kertaat komplikaatiot, katsot videot ja pyydät seniorin mukaan.
- B. Ultraääni on ultraääni, neula on neula ja suoni on suoni. Sinne vaan.

C. Kertaat anatomian pääkohdat, ellet huomaa erityisiä huolenaiheita kyseisen potilaan kohdalla, et vaivaa senioria. Apua saa aina, jos tulee tarve.

A: Olet varmisteleva. Saatat olla aloitteleva erikoistuva. Kokemusta ei ole kertynyt vielä tarpeeksi, jotta osaisit helposti soveltaa tietoa tilanteesta toiseen. Saatat myös olla uudessa työpaikassa etkä ole varma prosesseista ja niiden toimivuudesta. Sinulle ei ole selvää mistä hankit tietoa talon tavoista, mihin ohjata potilaan hoitoa, mihin ohjata potilaan jatkotutkimukset ja -toimenpiteet. Saattaa myös olla, ettet ole varma tukiverkon pitävyydestä. Opit mieluiten lähiohjauksessa.

B: Olet itsevarma. Jos tietotasosi ja itsevarmuutesi ovat linjassa, olet huippuosaaja. Saatat olla erittäin kokenut erikoistuva, jolla on paljon kokemusta ja soveltamiskykyä. Olet ehkä ollut samassa työpaikassa kauan, ja sinulle on täysin selvää, minkälainen tukiverkkosi on. Tiedät tasan tarkkaan prosessien kulun ja niiden laadun. Opit mieluiten itsenäisesti tekemällä.

C: Olet oppimishaluinen. Osaat paljon, mutta tiedät että sinulla on vielä opittavaa. Jos et ole täysin varma prosessien kulusta, tiedät mistä selvittää ne tarvittaessa. Tukiverkot ovat lähellä ja tiedät, miten niitä hyödynnetään. Mestari-kisälliopetus sopii sinulle.

Erikoistuvia on monenlaisia ja reagointi eri tilanteissa riippuu monesta asiasta: ympäristöstä, luonteenpiirteistä, tukiverkosta, omista taidoista (ja kyvystä arvioida niitä), henkilökemioista (ja monesta muusta). Monet erikoistuvat kaipaavat rohkaisua, toiset hillitsemistä. Välillä kumpaa-kin. Ohjaaminen onkin hankalaa, kun kaikkien erikoistuvien osaamistasoa tai omaksumiskykyä ei pysty arvioimaan pikaisen kanssakäymisen yhteydessä, etenkin kun vaihtuvuus on suurta. Ei käy kateeksi ohjaajien rooli. ■